

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

Vrednost je mož!

Oglasi

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Posilna, osmrtice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepriljubljeni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo. Naročnino in oglase plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvu, in sprejemanje inšertov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

„Edinost“
zija enkrat na dan, razen nedelj in praznikov. 4. leti traja.
Naročnina znaša:
za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino v posredstvu naprej. Na vsake tri mesece naročnino se spremenjuje.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč).

Telefon št. 876.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Politični pregled.

V TRSTU, dne 19. februarja 1901.

Parlamentarne stvari. Pogajanja ob vprašanju, kako postopati z nemškimi interpelacijami, še niso donesla zaželenega rezultata. V ospredju je baje sedaj — kakor posnemamo iz dunajskih listov — predlog, priporočen od merodajne strani, da bi se nemške vloge sicer čitale v nemškem in v prvotnem jeziku, ali v zapisnik naj bi se vsprejemale samo v nemškem jeziku.

Čehi se upirajo temu predlogu. Zabeleži pa se mora, da Nemci do sedaj niso imeli nič proti čitanju nemških interpelacij, iz česar izhaja, da so izzvali to vprašanje z namenom, da se težave množe. Take stvari treba res zabeležiti v označenju svetohlinstva, ki tiči v tem, ako taki ljudje kriče po delavnosti parlamenta.

Kar se dostiže cenzuriranja interpelacij od strani predsedništva zbornice, poročajo z Dunaja, da predsednik pada v jutranji seji izjavo, v kateri se bo skliceval na običajno postopanje od časov sem, ko je bil Smolka predsednik.

Dva banketa. Pod tem naslovom prinaša „Agramer Tagblatt“ članek, o katerem govori o dogodku, ki se pridružuje številnim drugim dokazom o nezmislivosti avstrijske vladne politike v našem Primorju. V enem in istem tednu sta se vršila dva banketa: eden v Trstu (petindvajsetletnica „Edinosti“), drugi v Rimu na čast lastnika tržaškega „Piccola“, došlega vlakom!! V Trstu se je vršil banket na čast listu — pravi „Agramer Tagblatt“ —, ki s plemenitim pogumom in patriotsko požrtvovalnostjo dela na to, da se Trst reši ideji hrvatsko-slovenske skupnosti, katera ideja je tudi za monarhijo v eminentno korist, ker se ima uresničiti v okvirju te monarhije! — Na banketu v Rimu pa so hoteli izraziti svojo hvaležnost, katero si je „Piccolo“ zaslužil s tem, da v avstrijskem Primorju brani in zastopa interes Italije, oziroma načelo Rima, kakor govore nekateri laški novinarji. Zato treba temu banketu pripisovati politično važnost; in to tembolj, ker je bilo na njem zastopano tudi društvo Dante Alighieri. Nadalje so bili tu zastopniki vseh večih novih Italije, je bilo poslancev, senatorjev, bivših ministrov. A kar je najznačilnejše: več državnih podtajnikov, torej členov vlade so pisмено izrekli svoje zadovoljstvo s tem banketom. Politično važnost tega banketa označuje najbolje govor predsednika društva novinarjev, dra. Luigi Luzzatti, ki je rekel med drugim: „Jedno in isto čustvo nas združuje, čustvo spoštovanja do onega dela našega naroda, ki se bori za našo narodnost“. Torej s tem je povedano, da ista čustva vladajo v Trstu in v Rimu. V Trstu seveda, v kolikor prihaja v poštev politikujoča in gospodujoča klika, katere glasnik je v Rimu proslavljeni „Piccolo“. Ko je Luzzatti omenjal boja Italijanov v Trstu in njihovih žrtev za zmago italijanskega narodnega načela, so bili vsi ganjeni do solz ter so se objemali in poljubljali. Novinstvo v Rimu se trudi, da Trst priklene na Italijo, a v Trstu prihajajo z veseljem nasproti tem prizadevanjem.

Toliko smo posneli po zagrebškem listu, a mi pridodajemo:

Stvar je torej taka: v Trstu so manifestirali za idejo, ki naj bi se uresničila v okvirju habsburške monarhije, ki naj bi bila torej trdnim fundamentom integriteti monarhije, v Rimu pa so manifestirali za veliko-italijansko idejo, ki se more uresničiti le po porušitvi celokupnosti te monarhije! Sedaj pa treba zabeležiti nezmislivost, na kateri mora

človek le strmeti, ker je ne more umeti se svojim priprostim človeškim razumom: vladna politika v Primorju je z vsem svojim aparatom proti aspiracijam tržaških manifestantov! To dejstvo je tako kričeče, da ne treba zgubljati nadaljnjih besed o njem!

V zaključek polagamo rojakom na srce še besede, s katerimi zagrebški list v svojem članku apostrofira Hrvate in Slovence: „Pozor! tem (italijanskim) tendencam, ki spravljajo ekzistenco slovenskega naroda v nevarnost, se bore tržaški Slovenci in njih glasilo, kakor rečeno, z največjo požrtvovalnostjo. Ako pa poštevalimo mrzlično delovanje Italijanov, moramo priznati, da vsa ta požrtvovalnost ni z daleka ne zadošča. Vprašati moramo torej, da-li ostali Slovenci in Hrvatje tako podpirajo svoje brate v Trstu, kakor bi morali; vprašati moramo nadalje, da-li hrvatski in slovenski poslanci na Dunaju menijo, da spolnujejo svojo dolžnost, ako vzlic vedno ponavljajočim se dogodkom v Trstu in v Primorju še nadalje ostajajo ločeni, mesto da bi se združili v en klub? Odgovor naj si gospodje dajo sami!“

Razdvojen slovenska delegacija.

„Slovenec“ pripoveduje, da je dr. Šustersič prejel od hrvatsko-slovenskega kluba poročilo, da so ti klub želi spojiti s „Slovenskim centrom“, a da je izključeno, da bi „Slovenski centrom“ vsprejel Kranjske liberalce v svojo sredo.

Ta izjava pojasnjuje vse in jasno je, kdo hoče svoji strasti in svoji — ambiciji v toli resnih časih žrtvovati življensko koristi naroda slovenskega.

Ako torej „Slovenec“ neposredno potem pripoznanju piše: „Katoliško narodni poslanci nastopajo vseskozi možko in dosledno“, ne moremo drugače, nego da odgovorimo, da dr. Šustersič postopa trmasto in brez usmiljenja do rojakov izven Kranjske in da je uprav grozno dosleden v tej svoji... mislite si, kar hočete. Ali naša živa vera je, da vsevečni Bog ni odvrnil svoje milosti od našega naroda in da pride dan obračuna tudi njim, ki peha ta narod v nesrečo.

Pohranitev trupla Milanovega.

Minole sobote so pokojnega razkralja položili k večnemu počitku. Sprevod je dospel iz Karlova v Krušedol ob 4. uri popoldne Tu sta — pred vrati samostana — pričakovala ban Khuen Hedervary in ceremonjer grof Zichy; v samostanu samem pa je patrijarh Branković, obdan od petdesetorice redovnikov, vsprejel zemске ostanke prvega srbskega kralja. Predno so pohranili truplo, je ban grof Khuen Hedervary izustil nastopni kratki govor:

„V svete prostore tega starodavnega samostana, v katerih počiva toliko za srbski narod zaslužnih mož, priveli smo smrtne ostanke Njegovega Veličanstva kralja Milana, prvega kralja kraljevine Srbije, ki si je se svojim vzvišenim vladarskim duhom stekel nevenljivih zaslug in ki je bil vsikdar iskren prijatelj našega milostljivega kralja in gospodarja. Častni očetje bodo čuvali s pijeteto smrtne ostanke kraljeve v tem samostanu. Pozivljem to žalostno družbo, da z menoj vsiklikne vzvišenemu duhu njegovemu: Večna slava!“

Na tej pogrebni slavnosti so bili tudi poročevalci raznih madjarskih listov. Ti novinarji so sporočili svojim listom, da je za lovalna družba po govoru banovem viharo zaklicala „živio.“ No, tako so morda zaklicali ti Madjari sami, kajti Slovani ne kličejo „živio“ — mrtvim, ampak „slava.“

Tržaške vesti.

Podivjali so! Kako daleč smo že prišli z našo iredento, nam najlepše dokazuje fakt, da so minolo nedeljo socijalni — iredentisti zahtevali, naj se Camberjev list „Avanti“ bojkotira z najradikalnejšimi sredstvi! Med drugim se je zahtevalo, naj se bojkotirajo tobakarne, kjer se prodaja ta list!

Dalje naj bi se bojkotiralo vse javne lokale, v katerih se nahaja omenjeni list! Kar je najneumnejše med raznimi „željami“, je ta, naj bi se — opljuvalo v vsakogar, ki čita „Avanti“ na ulici!!! Mi nimamo razloga, da bi se zavzemali za list „Avanti“. Ničesar nimamo žnjim, ničesar o znam. Mi nismo niti poklicani, niti nimamo volje, da bi ga branili. Ali ti izbruhi združenih socijalistov in camoristov proti enemu samemu listu, ki prav za prav nima nikake stranke za sabo, so velike simptomatične pomembnosti in je naša novinarska dolžnost, da jih beležimo. Kako naj si razlagamo te izbruhe velike falange proti enemu samemu listu, ali prav za prav, proti jedni sami osebi? Cenjeni čitatelj, ali ne veš, kaj je strah? Ali ne veš, da ima strah velike oči? Strah tiranov in strahovateljev našega javnega življenja poraja te izbruhe!! A od kod ta strah? Tudi to je naravno. Ta strah izhaja iz izbudivše zavestio svojih lastnih storjenih grehah. Camoristi vseh barv vedo, koliko so grešili, koliko zločinov so storili na javni blaginji; camoristi vidijo, kako ljudstvo odpira oči in začenja spoznavati, kako so oni, ki so mu hoteli biti voditelji, a so mu bili le tirani iz ozirov do svoje koristi in gnani od zlih instinktov, ubijali idejo medsebojnega miru, idejo človečanstva v tej deželi, kako so je hujskali v borbo s sočlovekom, v borbo, ki je na neizmerno škodo vsemu prebivalstvu. A camoristi vedo tudi, da ljudstvo, čim se mu popolnoma odpro oči, pozove krivce na odgovor. Od tod njih strah. V strahu pred javnostjo trepečejo že pred jednim človekom. Vsaj tega bi hoteli ubiti. V tej jezi niso več toliko zanimivi za politika in socijologa, ampak prehajajo že v stanje, ki mora zanimati patologa in psihiatra. Da niso popolnoma padli iz duševnega ravnotežja, bi pač ne delali na javnih shodih sklepov, in izražali želja, kakoršnjih bi morda ne zamerili Menelikovim podanikom v Afriki, ki pa so nedostojni družbe, ki se hoče prištevati civilizovanemu evropskemu narodu!! Naj le kriče v svoji dvatisočletni kulturi, ali na svojih sedanjih shodih kažejo le, da so — podivjali.

Plesni venček v „Slovenski čitalnici.“ Pišejo nam: Ne plesni venček, ampak lahko rečemo: sijajni ples naše dične čitalnice je bil v soboto!! Polnim pravom zaslučuje ta zadnji venček to ime, ker se je odlikoval ne samo radi birane množine dražestnih gospodičen in gospa, ki so se svoje dražestjo in lepoto bile duša vsej zabavi, ampak tudi radi lepega števila gospodov, radi živahnosti in veselega razpoloženja v društvu. Bile so večinoma lanjske znanke naše čitalnice, okolu njih pa kolo mnogobrojnih dam in gospodičen v sijajnih toaletah in med njimi nekoliko krasnih gospic, ki so kakor ptičice prvikrat priletele v „društveno življenje“. In pred to čitalniško novostjo niti najstroža kritika ne more drugzega reči, nego to: da je nežni in dražestni pomladek naše čitalnice v resnici krasan!! Ali tega jim ne smemo povedati, ker sicer bi se mogoče — vzoholile. —

Kdo bi mogel v tem kolu te elegance iztakniti vsaki pojav, ki je vreden, da se ga zabeleži? Zato hočemo samo na kratko omeniti nekoliko toalet:

G. Darinka Trudnova, svilen-roza, jako

bogato in efektno vezena toaleta. G. Strasser električno-modra na lahko secesijo. G. čni Kosovel, belo mul. z vijolami obsuta. G. Lina Šorli, svilen-roza. G. Natalija Šorli, roza s srebrnim okitom. G. čni sestr. Matijevič, roza, jako krasno. G. čni Šnupuk, prva: belo, s finimi srebrnim velom preko. Druga roza. Gosp. Pož, belo in lila. Gospa Poltnik, zelena. G. Dekleva, bela s srebrnim okitom. G. Gombač, roza. G. Skuk, svilen-roza, okoli vrata črno. G. Bittner, svilen-belo. G. Mandič, svilen-roza. G. Vuk, modro-svilen boje. G. Horak, roza. G. Lavrenčič belo-plava. G. Wittmajer, svilen-bela. G. Kosulič svilen-bela.

A ponavljamo, da nam ni mogoče vsega iztakniti, in da nismo mogli uzdržati se, da ne bi, vsaj kradomice, pogledovali na to krasno, brilantno množino, ki je plavala pred našimi zamaknjenimi in divote-željeni očmi. —

Gospoda v fraku, v uniformi, hitri kakor blisk, ljubeznivi in vslužni, zabavali so to krasno kolo teh dražestnih bitij, med tem ko so drugi v živi konverzaciji razgovarjali se in si kratili čas, ki je za čudo kaj hitro potekal. Dvorana je bila polna, kakor mnogo let že ne. Zopet enkrat smo videli, da je čitalniška dvorana pretesna. Za časa odmoru bila je pred dvorana tako prenapolnjena, da so morali postaviti celo mize v plesno dvorano! Pa ni čudo; za tako množino je naša čitalnica v resnici pretresna! Prvo četvorko je plesalo čez 30 parov, drugo pa čez 40!! — Posebno krasen je bil kotiljon. Gospice so odlikovale svoje kavalirje s krasnimi bogatimi dekoracijami, večinom v narodnih bojah, a zahvalni kavalirji so obdarovali svoje miljene plesalke s prekrasnimi žopkami, in v kratkem času je vsa čitalniška dvorana procvetela — pomladanskim licem! Da je bila o polnoči za bogato pogrnenimi mizami zabava posebno živahna, in da se je po odmoru še z večjo mladeniško vnemo plesalo do zore, tako, da so tudi najstrastnejši plesalci uvideli, da je čas počitka, ni nam treba niti omeniti!

V vsakem pogledu je bil ta ples najkrasnejši v letošnji sezoni, in je na vsaki način poizdignil čast in ugled naše čitalnice!!

St.

Tretji in zadnji plesni venček pevskega društva „Kolo“, ki je bil v nedeljo 17. t. m. v dvorani pri „Ogrskem kralju“, je izpal nad vsa pričakovanja! Vdeležba je bila tolika, da so bili vsi prostori, spodnji in zgornji, natlačeno polni. Med mnogoštevilnimi maskami, je bilo lepo število elegantnih, dostojne pa so bile vse.

Najbolj je ugajala krasna „Brškiea“, ki je prodajala res sladke „bižice“, le škoda, da so bile — „sprelane“! Danica in Noč, kakor tudi mnoge druge so skrbele za pošteno zabavo udeležencem.

Med drugimi je bila tudi nevtrudna Ciganka, ki je pravila srečo onim, ki so jej hoteli verjeti — koliko je nabrala za družbo sv. Cirila in Metoda izvemo gotovo pozneje!

Veselo je med drugimi počastil tudi g. deželni poslanec Dollenz. Pevsko društvo „Kolo“ sme biti povsem zadovoljna z moralnim in (kakor čujemo) tudi z materialnim vspehom.

Kar nam ni ugajalo, je bilo to, da so „Slovenci“ in „Slovenke“ preveč lašketarili, kar se, žalibog, dogaja na vseh naših zabavah! Pamet, pamet, ljudje božji! Kje slišite drugorode, da govore med sabo rajše v tujem nego pa v svojem jeziku?!

Pri zaključku moramo še — mimogrede, omeniti „slavnega“ „hornista“ S., ki je tako nevtrudljivo trobil ter dražil ušesa in živce — plesalcem!

Požar v trsteniškem gozdišču. Ob 7. in pol uri sinoči je gorelo zopet v trsteniškem gozdišču. Že takoj ob začetku požara so prihiteli bližnji domačini, med njimi 50-l.

posestnik Ivan Rebek z Grete št. 217, gasit ogenj.

Ivan Rebek je o tej priliki ponesrečil in onesveščen padel na tla, na kar so ga blizostojenci pobrali in odnesli v bližnjo hišo, kjer je kmalu umrl. Ni še določeno, da li ga je zadušil dim ali pa je umrl vsled drugega vzroka. Na mesto požara prišli so pozneje ognjegasci in mnogo domačinov, ki so pomagali pri gašenju. Požar je bil posebno radi močne burje silno nevaren in so ga le z velikim trudom mogli pogasiti. Ta požar je bil večji od vseh dosedanjih požarov na Trsteniku in mora biti po njem provzročena škoda izdatna. Površje, ki je je opustošil požar in ki je bilo zasajeno z borovci obsega 15—20 tisoč m². Kakor smo že zgoraj omenili so k hitremu pogašenju mnogo pripomogli domačini — isti domačini, katere naši nasprotniki označajo, kakor požigalec. Ta obrekovanja kažejo na upravn infamno zlobo. Taka klevetanja jednega celega naroda so tako vnehovnijska, da bi bilo, po našem mnenju, tudi oblasti v sveto dolžnost, da take obrekovalce prime za vrat, brez vsakega ozira na to, da se spake skrivajo za kakim glasilom, ki uživa — subvencije!!

Njih kavalirstvo. 17-letna Olga D. iz ulice Rivo prišla si je zdraviti na zdravniško postajo neko »čezpljo« na očesu, ljubeznjivo podarjeno tej od nekega njenega — kavalirja!

Nesreča v Lloydovem asenalu. Včeraj zjutraj je padel 21-letni Herman Grill z nekega parnika. Pobil se je po glavi in zlomil jedno rebro. Prenesli so ga v bolnišnico.

Ponesrečen berač. Včeraj popoldne ob 4. uri so dobili mimogredoči blizu gostilne »Andemo de Rodolfo« v ulici S. Lazzaro starega vsega shujšanega berača, onesveščene na tleh. Poklicali so Trevesa, ki je potem s pomočjo svojih pomagačev dal prenesti reveža v bolnišnico, kjer so pa vsi poskusi, da ga spravijo zopet k zavesti, ostali brezuspešni in je malo nade, da bi ga rešili.

Umrla je včeraj zjutraj ob 8. uri ona Hedviga Klar r., o kateri smo poročali v včerajšnjem listu, da se je tako grozno opekla, ko se jej je, sedeči pri ognjišču, zažgala obleka.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 2,2, ob 2. uri popoldne 3,8 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.1. — Danes plima ob 9.11 predp. in ob 10.20 pop.; oseka ob 3.23 predpoludne in ob 8.58 popoldne.

Čitateljem. Ker je navada tako, da ima tiskarsko osebo na pustni terek prosto, smo priredili današnje številko le na dveh straneh.

Vesti iz Kranjske.

* Oče, kakoršen ne bi smel biti, je posestnik Matevž Sive z Iga pri Ljubljani. Mož je v preskavi radi raznih prestopkov, vendar pa ga je oblast pustila na slobodi. Minoli teden pa so ga vendar potegnili v ljukno, ker je kazalo, da misli odnesti pete. Prodajal je bil namreč vse svoje gozdove, pohištvo in ves živež, pobral denar in se odpravil brzkone v Ameriko. Družino, sestojajočo iz 6 glav, pa je pustil pri nekem sosedu v največji bedi. Ko so ga orožniki odvajali z Iga, se je mož vrgel na tla, češ, da peš ne gre, in tudi zato ne, da bo orožniki mučili. Ko le ni hotel z mesta, so ga s silo naložili na pripravljen voz in odveli v zapor v Ljubljano. Mejpotoma je žalil orožnike z različnimi besedami.

Trgovina in promet.

Pošiljanje svežega mesa po pošti.

Ministerstvo za notranje posle je poslalo vsem deželnim vladam dopis, s katerim jih pozivlje, naj izrečejo svoje mnenje o namerjani naredbi, ki bi zahtevala, da se mora poštanim paketom svežega mesa pridejati spričevalo, ki potrjuje, da se je meso pregledalo in da je isto popolnoma zdravo.

«Vozel».

V razpravi gospoda viteza Vukovića »Zopet nov dalmatinski železniški projekt« je citati tudi o hitrejši ladiji tolikih in tolikih »vozlov« na uro. Ker smo uverjeni, da mnogokateri čitatelj ne ve, kaj pomenja to v plovi po morju, bodi povedano tu, da voz (Knoten, nodo) znaša $\frac{1}{120}$ morske milje = 15463 m. Vozli so deli ali ednote vrvice, s katero se meri hitrost ladije. Ta vrvice ima toliko vozlov-meridijanskih terej, kolikor sekund treba, da iz zgornjega dela pešene ure, kakoršnje imajo na ladjah, poteče pesek

v spodnji del. Ladija napravi v eni uri toliko morskih milj, kolikor napravi vozlov v enem »času« (to je, da poteče pešena ura). Morska milja vseh civiliziranih narodov je 1851:9166 m, tako, da prihaja 60 milj na 1° (stopinjo) geografske dolžine.

Narodno-gospodarski pomenki.

I.

(Zvršetek.)

Potrebščin imamo lahko mnogo; niso pa vse take, da bi jih morali zadovoljiti. Nekatere lahko pogrešamo in paziti moramo, da ne tratimo ravno za te svojega dela na škodo onih, katerih ne moremo nikakor pogrešati. Pri slednjih pa treba zopet paziti na nujnost, nujnejšim je posvečati posebno pazljivost, ali z drugimi besedami: početi graditi od temelja in ne pri strehi. Varčnost se pojavlja, kadar se zavedamo potrebščin, ki imajo nastopiti še le v bodočnosti; čim večja je gotovost, da nastopijo, tim energičnejše zahtevajo potrebščine, da jih upoštevamo. V boljše umevanje rečene služi naj sledeča čisto priprosta primera: Ako se podamo ob lepem vremenu peš na večdnevno potovanje, jemljemo, ako smo prav previdni, vsejedno dežnik seboj; ni sicer pričakovati dežja, ali garancije pa tudi nimamo, da ne bi deževalo; v tu navedenem slučaju vzame jeden seboj dežnik, drugi pa, ki hoče korakati bolj »komot«, pusti ga doma. Vzemimo pa slučaj, da se ob našem odhodu že kopičijo oblaki na obnebu, potem pa bi morali biti že precej lahkomisljeni, ako ne bi vzeli dežnika, naravnost nespametno bi pa bilo pustiti dežnik doma, ako že od daleč zapažamo, da dežuje v pokrajini, kamor smo namenjeni. V zadnjem slučaju je največja gotovost, da v bližnji bodočnosti nastopi potrebščina varovati se pred dežjem: v tem slučaju zahteva torej potrebščina najodločnejše, da jo upoštevamo.

Večina potrebščin nastaja vsled družabnega življenja; čim bolj je to razvito, tim več potrebščin se pojavlja. Ako bi živel človek čisto sam in popolnoma neodvisno od vsega ostalega sveta, bile bi njegove potrebščine neizrečeno maloštevilne.

Tak človek bi n. pr. prav nič ne potreboval pošte, brzojava, časopisov, nemškega posredovalnega jezika, denarja, cilindra (t. j. pokrivala) in neštevilno drugih takih stvari. Nekateri poznajo samo svoje osebne individualne potrebščine in nočejo uvideti, da so iste odvisni od stanovskih ali splošno korporativnih, narodnih in človeških v obče. Ta kratkovidnost posamičnikov provzroča v prvi vrsti mizerijo v narodnem gospodarstvu in škoduje posredno njim samim in če ne njim, pa gotovo njihovim potomcem.

Potrebščine so stalne ali nestalne, redne ali izredne. Potrebščine prenehajo, kadar smo jih zadovoljili ali ako smo se jim odrekli. Popolnoma zadovoljiti je mogoče le najbolj prvotne (»surove«) med njimi, n. pr. potrebščino hrane, gorkote, spanja itd., kulturne pa večinoma ne.

Z napredkom civilizacije raste število in kolikost potrebščin, ki so se razvile v modo, ako se med ljudstvom splošno in v isti obliki razširijo. Vsled množestevnosti potrebščin nastane med njimi konkurenca, tolikor pri posamičniku, kolikor tudi pri gospodarstvu celih narodov, t. j. jedna potrebščina sili pred drugo v ospredje ter zahteva, da se zadovolji njej v prvi vrsti. Specijelno pri nas tržaških Slovenceh opazamo lahko prav jasno to konkurenco med različnimi potrebščinami. Tu nam silijo na površje jezikovno, šolsko, trgovsko, kmetijsko, versko in druga vprašanja, katera vsa zahtevajo najnujnejše rešitve.

Naloga nas vseh je, pretresati važnost, nujnost in možnost nasičenja teh potrebščin ter si po teh sklepih urediti svoje delovanje.

K zaključku omeniti je še, da se potrebščine včasih tudi spričijo ali izrodijo. Tako izrodenje potrebščin opazamo sedaj na veliko na nemškem narodu v Avstriji, v katerem se vedno močnejše pojavlja potrebščina nemškega državnega jezika.

Brzojavna poročila.

Državnozbornske volitve na Tirolskem.

BOLCAN 18. (B.) Pri današnji nadomestni državnozbornski volitvi za bivši Di-paulijev inandat kmetijskih občin Bolcan-Meran izvoljen je nemško-konervativni kandidat Josip Trafoier s 134 od 207 oddanih glasov. Krščansko-socialni kandidat Klotz je dobil 72 glasov.

Nemiri na Španskem.

MADRID 18. (B.) Glasom »Imparciala« je izjavil jeden ministrov, da jutrajšnji ministerski svet odpravi obsedno stanje v Madridu in uveljavi zopet ustavne garancije. Ministerski predsednik Azcaraga poda v petek kraljici-regentini ostavko in poskusi pregovoriti jo, da bi uplivala na zbornico za sprejetje proračuna, ker bi s tem pripravila ugodna tla za bodoče Silvelovo ministerstvo.

Kriza v Srbiji.

BELIGRAD 18. (B.) Prihod srbskega poslanika v Parizu, dra. Vučića, semkaj stavljajo v zvezo s sestavo novega ministerstva. Vučić dobi brzkone nalog, da sestavi koalicio med radikalei in naprednjaki.

Nemiri na Španskem.

MADRID 17. (B.) Glasom »Imparciala« je že pred nekoliko dnevi nastala ministerska kriza, ki se pa še ni očeječno naznanila. Azcarraga baje ne sprejme več predsedništva. Novi kabinet sestavi Silvela ali pa Sagasta. — Tukaj vlada mir. Po deželi, zlasti v Se-villi in Valenciji, trajajo še dalje varnostne naredbe.

Ustaja na Kitajskem.

KOLONJA 18. (B.) »Köln. Zeitung« poroča iz Pekinga 16. t. m.: Radi negotovosti in zavlačevanja mirovni pogodanj naprosil je grof Waldersee vse poveljnike zaveznih čet, da za konec februarja pripravijo nove ekspedicije v večji meri, da bo na ta način mogoče vso pokrajino Pe-či-li očistiti od kitajskih vojakov. Isti list poroča iz Pekinga včeraj: Nemški komisariat je zaukazal pripraviti tekom 18 dni 1000 transportnih vozov za pomladno ekspedicijo. Vse te naredbe so izdane, da provzročijo Kitajcem potreben strah in svrhu hitrega sklepanja mirovni pogodanj.

Volitve na Bulgarskem.

SREDEC 18. (B.) Na včerajšnjih ožjih volitvah so bili izvoljeni trije neodvisni pristasi Petrova in dva Cankovea. Na volitvah v glavnem mestu so izvoljeni kandidati Cankov-Karavelove liste. O zadnjih volitvah v sobranje se je pokazalo po številu oddanih glasov, da so v glavnem mestu in večih pokrajinskih mestih odločevale kmetske občine proti mestnim volilem Cankove liste. Glavno glasilo Cankovcev priznava sicer, da so vsi diplomatski zastopniki zahtevali razpuščenje strelskih društev, vendar pa brani strelska društva proti vladi.

Tajnik bulgarskega sv. sinoda je izdal brošurico, v kateri priporoča revizijo ustave v konservativnem smislu kakor jedino rešitev sedanjega zamotanega položaja.

SREDEC 18. (B.) O včerajšnji ožji volitvi v Geliču so kmetje streljanjem napadli orožnike in ranili jednega izmed njih. Orožniki so vsled tega streljali v množico ter so 3 kmete ubili, 5 pa ranili. Predsednika volilne komisije so, ko je zapuščal volišče, napadli in težko ranili na glavi.

Razne vesti.

Novelli o Hrvatih. Neki »Obzorov« so-trudnik je čital v »Gazzettino del arte dramatica«, da bo veliki italijanski umetnik — igralec Ermete Novelli po 24. marcu potoval v Monte Carlo, kjer ostane s svojo družbo 4 dni. Od tam pride preko Dunaja in Grada-va v prestolnico hrvatsko. Danes sem pohitel v »Teatro Valle« ter sem imel čast, dlje časa azgovarjati se z Novelli-jem.

Evo vam, kaj mi je ta velik svetovni umetnik rekel o Zagrebu in o Hrvatih: »Zagreb in Hrvati so napravili name največji utis, tam sem videl mesto, ki ni veliko po številu prebivalcev, ki pa po svoji kulturni uadkriljuje velika evropska mesta. V težkih prilikah narodne borbe prednjačijo Hrvati balkanskem narodom na vseh poljih znanosti in umetnosti. Kadar se mudim v sredini vaših sonarodnjakov, v Zagrebu čutim se mlajim, vzletnejim, ker vidim narod, ki ima smisla in občutka za vse, kar je lepo plemenito in vzvišeno.«

Govoré o političnih razmerah, mi je rekel: »Pravične težnje hrvatskih bojnikov, hrvatskega naroda, da napredek morajo najti odmeva, obrambe in pomoči v kulturnih evropskih narodih proti magjarskemu n...«

Književnost in umetnost.

Davorin Jenko, skladatelj slovenske himne »Naprej« in kapelnik kraljevega gledališča v Belemgradu je praznoval te dni 30 letnico svojega glasbenega delovanja. O tej priliki je bil odlikovan z redom sv. Save.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TOVARNA: Via Tesa, vogal Via Limitanea

ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANJENIK ZASTONJ IN FRANKO

Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

Kompanjona trgovca

za kupčijo s tehničnim blagom z nekoliko kapitalom išče renomirana tvrdka.

Tvrdke se eventualno tudi prodaja z vsem inventarjem.

Več se poizvle pri upravi »Edinosti.«

Najbolja prevlaka za podove je Fernolentov

bliščeči lak za podove

v četrto nijansah za mehak les, ki pokrije vsako prejšno prevlako, se ne prilepiti, se ga lahko opere in je trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni v plehasti škatlji.

Ces. in kralj. privilegirana

tovarna kemičnih izdelkov ST. FERNOLENT

Zaloga:

Dunaj, I Schulerstrasse št. 21

Ustanovljena 1832.

Razpošilja se tudi po poštne povzetju.

Nadaljne specialitete: pisalna in kopirna črnila, nepremočljive masti za usnje, patentovano sredstvo za ohranjanje podplatov »Vandol«. Kovinska čistilna zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje, bronasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje.

leščilo (biks)

Cenik pošljem brezplačno poštne prosto

Pozor na ta užig na zamašku !!!

Zaloga pohištva in ogledal

RAFAELA ITALIA

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, in spalnice, prejemnice, kopalnice in peresnice, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura ob-

stoječa iz

14 krasnih drago-

cenih predmetov

in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tud posrebr.) z lepo razrezanim pokrovom, točno urejena s 3 letnim jamstvom in škatljico.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privesom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.
- 1 par uhanov iz prístnega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etviu.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont, vred pošilja le za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, tvrdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarjajoče sprejmem v 8 dneh nazaj in povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika. Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v danti brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.